

Mångspråkig mediebus i Motala

Förstudierapport
januari 2017

Sammanställd av projektledare Lillemor Engholm Guy

Motala kommun

Motala bibliotek

Innehåll

Bakgrund	3
Idé.....	4
Samarbete kring marknadsföring.....	4
Syfte med förstudien.....	4
Effektmål.....	4
Projekt mål.....	5
Förstudiemål.....	5
Resurser	5
Budget	6
Tidplan.....	6
Projektorganisation	7
Genomförande	8
Val av målgrupper, områden och arbetssätt.....	8
Samarbetspartners	8
Program.....	8
Böcker	10
Teknik.....	11
Utrymmen	12
Personal.....	12
Marknadsföring.....	12
Besökarna.....	13
Uppmärksamhet i media	14
Utfall budget.....	15
Utvärdering	16
Besökarnas användning av bokbussen	16
Besökarnas önskemål	16
Personalens utvärdering.....	17
Har vi marknadsfört bibliotekens tjänster?	19
Har vi fått fler i målgruppen att komma till huvudbiblioteket?	19
Har vi gett teknikhjälp?	19
Har vi erbjudit samhällsservice och kulturupplevelser?	19
Vad behöver vara med i form av teknik och material?	19
Förslag till fortsättning.....	20
Bilaga 1	21
Bilaga 2	26

Bakgrund

Hösten 2015 gjorde Motala bibliotek en förstudie om läsaktiviteter för invandrarfamiljer i Motala kommun.

Motala kommun har en relativt hög andel invandrare, och liksom i många andra städer är det vissa bostadsområden som har blivit mångspråkiga. Motala har inga stadsdelsbibliotek, utan det finns bara ett stadsbibliotek, beläget i stadens centrum. Utöver det finns en bokbuss, som framför allt åker ut till landsbygden samt besöker skolor och förskolor

Till stadsbiblioteket söker sig många nyanlända och personer med utländsk bakgrund, men inte så många invandrarfamiljer med små barn. Hur kan vi nå dessa familjer? Ska vi ordna sagostunder på andra språk, babycaféer där man tränar svenska, musiksagor, rim och ramsor? Kan bokbussen användas i uppsökande syfte för att nå ut till bostadsområden med många invandrarfamiljer? Hur ser behoven ut?

Alexandra White, utbildad hälsovetare och projektledare, genomförde förstudien under hösten 2015. Tanken var att hon bland annat skulle intervjua några invandrarfamiljer för att höra vad de efterfrågar. Det visade sig vara ganska svårt. Alexandra, som själv bor i Motala, fick upp ögonen för hur dåligt integrerad staden är och att människor lever otroligt segregerat trots att många säger sig vara öppna för att ta emot nya svenskar.

Vid intervjuerna träffade hon oftast vuxna och barn separat. Elever som var i åldern 7-12 år önskade sig både sagostunder och högläsning av sagor på deras hemspråk, men också läsgrupper som hålls i bokcirkelform på svenska. De barn som kände till bokbussen tyckte det skulle vara roligt om den kunde besöka deras bostadsområde oftare. Men det fanns också barn som kunde tänka sig att delta i läsaktiviteter på stadsbiblioteket.

Lärarna som ansvarar för förberedelseklasserna efterlyste bokcirklar både på hemspråk och svenska för de lite äldre barnen (12-18 år), och då helst i skolans bibliotek, eftersom eleverna bor utspridda i samhället och det kan vara svårt att samla dem annars. Språkcafé för barn i högstadieåldern, antingen på skolbiblioteket eller på stadsbiblioteket, sågs också som ett behov.

Intervjuer gjordes också med förskolepersonal, BVC och öppna förskolan i de aktuella bostadsområdena samt med representanter för några invandrarföreningar, och med personalen på kommunens arbetsmarknadsenhet samt med företrädare för det kommunala bostadsbolaget och hyresgästföreningen.

Genomgående var man positiv till idén med sagostunder och läsgrupper på andra språk, och många trodde också på att använda bokbussen för att nå ut till bostadsområdena.

Motala kommun

Motala bibliotek

Både bostadsbolaget och hyresgästföreningen ville gärna samarbeta om ett sådant läsprojekt.

Våren 2016 kontaktade Regionbibliotek Östergötland bland annat Motala bibliotek för att höra om biblioteket var intresserad av att delta i ett regionalt utvecklingsarbete av bokbussar som ett medel för att öka digital delaktighet. Motala bibliotek såg möjligheten att kombinera detta med att nå nya målgrupper i Motala.

I förstudien Mångspråkigt mediebuss ville vi gå vidare med tanken att nå nysvenskar och nyanlända, med betoning på barnfamiljer, för att nå ut med läsningens betydelse och samtidigt öka den digitala delaktigheten, och på så vis öka kunskapen om bibliotekets service och tjänster.

Idé

Den ursprungliga idén för förstudien var att varannan lördag under hösten 2016 låta Motala bokbuss köra till ett eller två mångspråkiga bostadsområden där det bor mest icke-etablerade invandrare och nyanlända. Bussen skulle finnas på plats ca tre timmar på lördagar, kl 11-14. Dessa områden är Ekön, Charlottenborg och Väster.

Samarbete kring marknadsföring

För att nå ut med information till de boende behövde vi samarbeta med Bostadsstiftelsen Platen, hyresgästföreningen, invandrarföreningar och andra föreningar i områdena. Dessa organisationer och föreningar skulle kunna hjälpa till att sprida information om satsningen.

Syfte med förstudien

Syftet med förstudien har varit att

- med hjälp av bokbussen marknadsföra bibliotekens tjänster och utbud
- få fler i målgruppen att komma till huvudbiblioteket
- testa att använda bokbussen som en ambulerande filial i vissa prioriterade områden
- testa att ge teknikhjälp i bussen
- testa att erbjuda samhällsservice och kulturupplevelser i bussen
- testa vad som bör finnas med i bokbussen både vad gäller teknik och material i övrigt

Effekt mål

Från 2019

- är Motala kommuns invånare mer aktiva som e-medborgare

Motala kommun

Motala bibliotek

- är fler nyanlända i Motala kommun aktiva låntagare på Motala bibliotek.

Projektmål

2018 har Motala bibliotek en ny mediebus i drift.

Förstudiemål

Resultatet av förstudien blir grund för den utredning som behöver göras om framtidens bokbuss i syfte att se vilken service som ska erbjudas och vilka personer som ska nås av det mobila biblioteket.

I denna rapport presenteras

- beskrivning av förstudiens genomförande
- beskrivning av besökarnas utvärdering av bokbussbesök, användning och önskemål om aktiviteter och tjänster
- personalens utvärdering av arbetet
- förslag till fortsättning/beslut

Resurser

För förstudien projektanställdes en projektledare på halvtid. Bemanningen utökades på bussen för att kunna omfatta varannan fredag och lördag för att kunna köra fram bussen, stuva om i bussen, och köra ut på lördagar.

Vi bemannade bussen på lördagar med två personal utöver chauffören för att även kunna ge digital hjälp och hålla sagostunder. En i personalen skulle vara mångspråkig. Bibliotekarie-kompetens var också en grundförutsättning. Förutom arbete med bokprat och utlåning tillkom kompetenskrav på digitalteknik med att till exempel kunna koppla upp sig till OH-projektorn och visa tjänster på webben. Det senare kunde gälla hur man söker på Götabibliotekens hemsida eller hur man kan läsa tidningar på appen PressReader.

Projektledaren skulle initialt inte vara med, men eftersom det fanns utrymme för detta i arbetstid så valde vi det alternativet. Tanken var att projektledaren skulle kunna ha samtal med besökarna om deras behov.

Motala kommun

Motala bibliotek

Budget

	kr
Projektledare halvtid fyra månader aug-nov	80 000
Bemanna bussen med två personal+busschaufför inklusive efterarbete varannan lördag under perioden sept-nov, totalt 7 lördagar, kl 9-16)	35 000
Förberedelsearbete varannan fredag (8 tim) köra fram bussen, (byta böcker och medier i bussen, fixa med teknik som ska med etc)	15 000
Kostnader för ökad användning av bussen	10 000
Skapa en teknikhörna i bussen	15 000
Inköp av teknik (laptops, paddor, skrivare, scanner, kopianator, skärm/projektor)	45 000
Summa	200 000

Tidplan

- Maj-juni Undersöka och besluta vilka områden bokbussen ska besöka
Etablera samarbete med relevanta organisationer och föreningar
Ordna med personal till förberedelse och bokbussbesök
- Maj-juli Undersöka och besluta om vad besökarna ska kunna göra i bussen
Undersöka och köpa in relevant utrustning
- Maj-augusti Informera och marknadsföra bokbussbesöken
- Sep-nov Genomföra bokbussbesök
- Nov-dec Skriva rapport

Motala kommun

Motala bibliotek

Projektorganisation

Uppdragsgivare	Birgitta Hellman Magnusson	bibliotekschef
Projektledare	Lillemor Engholm Guy	frilans
Projektgrupp	Johanna Hagelin	bibliotekarie
Projektgrupp	Linda Hjerth Axelsson	bibliotekarie
Stödpersoner		
Bemanning bokbuss	Mona Ahmed	frilans, sagoberättare
	Johanna Hagelin	bibliotekarie
	Birgitta Hellman Magnusson	bibliotekschef
	Linda Hjert Axelsson	bibliotekarie
	Mazen Mohamad	bibliotekarie
	Faryad Mohamed	frilans, sagoberättare
	Jonatan Nordlöv	bibliotekarie
	Evelina Ottosson	bibliotekarie
	Marie-Louise Wammar	biblioteksassistent
	Marie Wissting	bibliotekarie
Marknadsföring	Susanne Kastbom	biblioteksassistent
	Ulf-Henrik Östlund	Platen
Teknik	Susanne Kastbom	biblioteksassistent
	Percy Thernelius	vaktmästare/bokbuss
Placering och lokaler	Karin Gren Lindholm	Enhetschef fritids- och ungdomsgårdar
	Ulf-Henrik Östlund	Platen
Översättning	Mona Ahmed	frilans, sagoberättare
	Mazen Mohamad	bibliotekarie
	Mohammed Adan Ugas	frilans
	Faryad Mohamed	frilans, sagoberättare
	Xaamud Nur	Somalialandföreningen

Motala kommun

Motala bibliotek

Genomförande

Val av målgrupper, områden och arbetssätt

När projektet Motala Läser genomfördes var nysvenskar en av målgrupperna. Mot slutet av projektet konstaterades att man, förutom i de aktiviteter som hade arrangerats på skolorna, inte hade nått den målgruppen. Eftersom läsning är vital för att kunna vara delaktig i samhället, var barnfamiljer speciellt intressanta att nå. Då nya läslustprojekt var på gång (Läsvågen) beslutade bibliotekschefen att genomföra en förstudie hösten 2015 om invandrarfamiljernas behov och om det skulle kunna gå att kombinera med användning av bokbussen. Förstudien Mångspråkig mediebus är på sätt och vis en praktisk förlängning av den tidigare och passade bra att kombinera med att utveckla bokbussen digitala möjligheter.

Vi var redan från början intresserade av tre områden - Ekön, Charlottenborg och Väster. Vi gjorde ändå en del undersökningar för att få ytterligare belägg för att det var rätt tänkt. I alla tre områden finns ett stort antal nysvenskar och nyanlända, speciellt i Ekön och Charlottenborg. De mest förekommande språken är arabiska och somaliska. I Charlottenborg och Väster har kommunen fritidsgårdar vilka vi kunde få tillgång till som kompletterande utrymme. Bostadsbolaget Platen ägde ytor vid Ekön och Charlottenborg där vi kunde placera bussen.

Efter samtal med olika aktörer som Bostadstiftelsen Platen, hyresgästföreningen, ABF Motala, Bryggan och företrädare för projektet Kreativa platser från Kulturrådet, konstaterade vi i arbetsgruppen att alla tre områdena var intressanta att besöka. Vi beslutade därför att vara på Ekön och Charlottenborg i två timmar vardera i fyra lördagar och i stadsdelen Väster i tre timmar under tre lördagar.

I Ekön stod vi vid näridrottsplatsen. I Charlottenborg stod vi vid ena sidan av centrum i anslutning till personalingången till fritidsgården. I Väster stod vi på parkeringen mellan Östenssons och pizzerian.

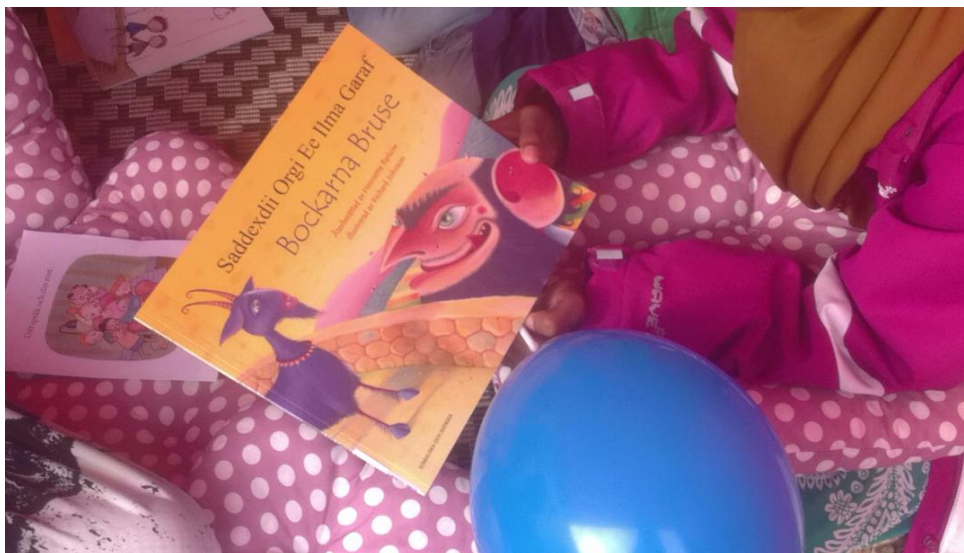
Samarbetspartners

Vi har haft samarbete med Bostadstiftelsen Platen, fritidsgårdar i Motala kommun, Svenska kyrkan, Östenssonsbutiken på Väster, invandrarföreningar och ABF.

Program

Vi hade förberett ett program med olika aktörer för varje tillfälle. Där fanns aktiviteter för barn och för vuxna. Vid varje tillfälle kunde vi ordna med sagoläsning på arabiska, somaliska och svenska. När det fanns ett antal barn på plats så kunde Mazen eller

Mona/Faryad fråga dem om de ville lyssna på en saga. Det blev några sagoläsningar på arabiska och somaliska, men ingen på svenska.

Vid de sex första tillfällena hade vi pyssel där barnen kunde göra pins, bokmärken och figurer av kottar. Vid det andra tillfället var personal från Konsthallen med och barnen kunde få måla graffitti. Vid tre tillfällen hade vi olika tipspromenader och vid två tillfällena Minecraftsupport.

För vuxna har vi haft speciella programpunkter som visning av kommunens e-tjänster, konsumentrådgivning, möjlighet att samtala med politiker från kommunfullmäktige, utbildningsnämnden och socialnämnden, samtala med ABF och få information om Svenska kyrkans verksamhet. Se hela programmet i bilaga 1.

Böcker

Med tanke på målgruppen invandrarfamiljer köptes det in 96 exemplar av utländsk litteratur till lördagsbussen. Av dem har 21 böcker lånats ut. De utlånande böckerna har sammanlagt lånats ut 40 ggr under lördagsturerna. Den sammanlagda utlåningen för de sju lördagarna är 178 st och genomsnittet 25 utlåningar per tillfälle. Se mer i bilaga 2.

Motala kommun

Motala bibliotek

En del besökare har också skaffat bibliotekskort. Sammanlagt fick vi elva nya låntagare på lördagsturerna.

Fördelningen är:

3 september	6 st
17 september	1 st
1 oktober	1 st
15 oktober	0 st
29 oktober	2 st
12 november	0 st
26 november	1 st

Åldersfördelningen av nya låntagare var:

10-12 år	2 st
13-15 år	1 st
25-34 år	2 st
35-44 år	3 st
65-74 år	1 st
75- år	2 st

Teknik

Bussen var sedan tidigare utrustad med två datorer för utlåning. Bokbussen var även redan utrustad med Wifi, fritt för besökare att använda.

Vi kompletterade med en publik internet-dator, skanner, skrivare och kopianator, fast projektor i taket, högtalare och storskärm samt två paddor som kan kopplas till projektorn trådlöst.

Vi hade som ambition att visa olika tjänster på biblioteket som att söka på Götawebben, göra reservationer och hur man använder Press Reader. Det var dock väldigt få som frågade efter att bli mer insatta i den digitala miljön. Vi fick därför själva fråga besökare om vi fick visa det för dem. Vid ett tillfälle bad en kvinna om hjälp med att komma in på sitt postkonto och vid något tillfälle ville besökare ha kopia på sida i en bok.

Vid det ena av de två tillfällen som vi hade Minecraftsupport skedde själva visningen inne i bussen med hjälp av projektor, storskärm och internet. Vid det andra tillfället använde vi enbart internetuppkopplingen då aktiviteten genomfördes i en av Råsnäskyrkans församlingslokaler.

Motala kommun

Motala bibliotek

Utrymmen

Förutom bussens utrymmen, har vi efter överenskommelse fått använda lokaler på fritidsgården i Charlottenborg. Tanken var att vi även skulle använda fritidsgården vid Väster, men den var så långt ifrån Östenssons att vi istället kontaktade Råssnäs kyrkan. De kunde låna ut en församlingslokal åt oss.

Vid flera tillfällen har vi haft med tältet som köptes in under Motala Läser-projektet för att bland annat ha som sagotält. På Ekön var det speciellt bra att använda eftersom vi inte hade några andra lokaler att tillgå där.

Personal

På bussen har vi vid varje tillfälle försökt ha med minst två bibliotekarier varav en arabisktalande, en chaufför, en sagoberättare på somaliska och projektledaren. Eftersom vi hade sagostunder på arabiska, somaliska och svenska som stående punkter så var språkkunskaper nödvändiga.

Vår planering för baspersonal höll, men vi lade från andra gången till ytterligare en person som höll i pysslet. All övrig bibliotekspersonal som var med på lördagarna, har hoppat in och stöttat när det varit många barn på plats. Vid sista tillfället kunde pysselansvarig inte vara med och vi valde då att inte ta med något pyssel eftersom vi ändå hade program för barn med Minecraftsupport och livemusik.

Projektledaren har haft samtal med besökarna, men även fungerat som "inkastare" då besökare inte har kommit på eget bevåg.

Vi har haft med personer med olika kompetenser kopplat till programmet. Se även bilaga 1.

Marknadsföring

För att nå ut med information till de boende har vi bland annat samarbetet med Bostadsstiftelsen Platen, invandrarföreningar och använt kommunens informationskanaler.

Bostadsstiftelsen Platen skrev om vår satsning i sina områdesblad, vilka delades ut på Ekön, Charlottenborg och Väster i mitten av augusti, två veckor före start. Vi har även fått affischa i entréer i deras hyreshus.

Vi skickade affischer i princip inför varje tillfälle till Eritrianska föreningen, Somaliska Kultur Aktivitet Föreningen, Somalialandföreningen, Suomad föreningen, Babylon kaldeiska kulturföreningen, Kristna föreningen (arabiska) Väster och Syrisk Ortodoxa Kyrkan Råssnäs, för vidare distribution till medlemmar.

Motala kommun

Motala bibliotek

Vi informerade via bokbussens och bibliotekets Facebooksidor och med affischer på biblioteket, till exempel i samband med språkcafé. Skolbibliotekarierna affischerade på skolbiblioteken i de områden där vi var med bokbussen. Kommunikatören på Motala kommun skrev två artiklar, en inför starten av förstudien och en under genomförandet. Vi skickade affischer till förskolorna i respektive område, till BVC, SFI och Bona folkhögskola.

Förutom detta affischerade våra kontaktpersoner på ABF och Svenska kyrkan.

Vi har haft två annonser i MVT, en inför start och en inför sista tillfället 26 november. Vi har haft annons på Facebook inför sista tillfället, riktad till Motala.

Projektledaren har skickat pressmeddelande inför start, inför tredje tillfället och det avslutande till bland annat MVT, Corren, Länstidningen, Extra Östergötland, Östgötatidningen, Sveriges Radio P4 Östergötland och SVT Öst.

Besökarna

I stadsdelarna Ekön och Charlottenborg har vi till stor del nått invandrarfamiljer, även om det i första hand har varit barn, snarare än hela familjer. Vid första tillfället, 3 september, kom många vuxna män tack vare den Somaliska Kultur Aktivitets Föreningen. De ordnade med korvgrillning och fika och fick därmed medlemmar att komma, både i Ekön och i Charlottenborg. I Väster kom i huvudsak svenskar, förutom vid sista tillfället då det kom flera arabisktalande familjer.

Ett antal barn återkom till bussen på Ekön och Charlottenborg. Det kan ha berott på att vi stod nära näridrottsplatsen och därmed en plats dit barnen ändå går. Detta var inte lika tydligt på Väster. Här nådde vi snarare barn som råkade ha ärende till Östenssons.

Vi har haft sammanlagt 375 besökare vid elva stopp. I genomsnitt har vi haft 34 besökare per stopp. Det har varierat mellan som minst 18 personer och som mest 49 personer. 64 % har varit barn från 0-18 år. Av dessa var 63 % pojkar och 35 % flickor. Det har varit jämnare fördelning för de vuxna med 52 % män och 48 % kvinnor.

Motala kommun

Motala bibliotek

Plats	Antal flickor	Antal pojkar	Antal kvinnor	Antal män	Summa
Ekön 3/9	14	9	3	14	40
Ekön 17/9	7	12	5	3	27
Ekön 1/10	9	12	6	1	28
Ekön 15/10	5	7	2	4	18
Charlottenborg 3/9	1	12	6	8	27
Charlottenborg 17/9	10	27	4	3	44
Charlottenborg 1/10	7	14	11	5	37
Charlottenborg 15/10	6	10	2	4	22
Väster 29/10	13	18	10	5	46
Väster 12/11	8	13	8	8	37
Väster 26/11	10	17	7	15	49
	90	151	64	70	375

Antalet besökare ovan kan jämföras med en vanlig eftermiddags- och kvällstur på 4-5 timmar då det kan bli 30-40 besök. Sett ut det perspektivet har vi ett bra besöksantal för dessa lördagar.

Uppmärksamhet i media

Media fick information vid tre tillfällen. Sveriges Radio P4 Östergötland hörde av sig inför starten och intervjuade bibliotekschef Birgitta Hellman Magnusson i direktsändning i morgonprogrammet. [Östgötatidningen](#) kom också och gjorde en intervju inför starten. Några tidningar som [Corren](#) och [Motala och Vadstena Tidning](#) (MVT) hade med vår pressinformation i september. Journalister från [Corren](#) och [Hem & Hyra](#) besökte bussen 1 oktober och skrev artiklar i respektive tidning. [Corren/MVT](#) hade även med en artikel vid avslutningen förstudien.

Utfall budget

	kr
Projektledare halvtid fyra månader aug-nov, sagoläsare och musiker	107 600
Bemannan bussen med två personal+busschaufför inklusive efterarbete varannan lördag under perioden sept-nov, totalt 7 lördagar, kl 9-16)	59 800
Förberedelsearbete varannan fredag (8 tim) köra fram bussen, (byta böcker och medier i bussen, fixa med teknik som ska med etc)	Ingår ovan
Kostnader för ökad användning av bussen	Ingår ovan
Skapa en teknikhörna i bussen	Ingår nedan
Inköp av teknik (laptops, paddor, skrivare, scanner, kopiator, skärm/projektor)	70 300
Media	6 700
Marknadsföring	8 100
Summa	252 500

Förstudien finansierades med totalt 200 000 kr från Region Östergötland/Regionbibliotek Östergötland, 30 000 kr från Vinnova och 22 000 kr från Motala bibliotek.

Utvärdering

Besökarnas användning av bokbussen

De unga besökarna, barnen, har i första hand ägnat sig åt de pyssel och tipspromenader vi har arrangerat. Huvudparten av dem kom även in i bussen även om det oftast enbart var för att titta. Ett antal av dem har dock skaffat lånekort och lånat böcker och spel.

Även huvudparten av de äldre som kom till bussen tittade enbart runt, men ett antal har också lånat böcker.

Väldigt få har frågat efter tekniskt stöd och vid de tillfällen vi hade konsumentrådgivning och visning av kommunens e-tjänster var det ingen som sökte upp detta. Vid förslag har vi dock fått visa hur till exempel Götawebben eller PressReader fungerar.

I Charlottenborg kom ett par för att kopiera papper och pass. De hade läst på lapparna vi satt upp i trappuppgångarna, att den möjligheten fanns. Vid ett tillfälle var det ett barn som uppmärksammade att man kunde få bilder kopierade och bad då om en kopia av ett foto på en fotbollsspelare från en av böckerna.

Besökarnas önskemål

Vi har bätt besökarna att svara på en skriftlig utvärdering vid tre tillfällen, det första, andra och femte tillfället.

Vid det första tillfället verkade besökarna ge svar som de trodde att vi ville ha. Andra och femte gången var svaren mer "sanningsenliga", men det är få som har gett förslag på annat de vill kunna göra i bussen än det vi har erbjudit.

Projektledaren har samtalat med en del av besökarna. Många besöker redan huvudbiblioteket eller sitt skolbibliotek, alternativt kommer till bokbussen. De flesta besökarna har helt enkelt varit bekanta med bibliotek även om de inte hade besökt bussen tidigare.

På Väster kom flera äldre svenska damer som var nöjda med att bokbussen kom just dit. I Charlottenborg var det en dam som kom varje gång och lånade böcker. Hon tyckte det var fint och såg gärna att vi kom fler gånger. Bussen har tidigare haft ett stopp i Charlottenborg, inte i centrum, utan längre bort. Då kom det nästan inga besökare. Förskolan Agneshögs natt- och helgavdelning Nattugglan uppskattade att vi kom till Väster och besökte oss vid två av tre tillfällen.

Flera svenskar vi har pratat med tycker att det är bra att bussen kommer ut till stadsdelarna, men det är andra, inte de själva som behöver den.

Motala kommun

Motala bibliotek

De föreningar vi har fått kontakt med efter förstudien bekräftar att bokbussens besök varit en positiv upplevelse.

Ahmed Ali Abdi i Suumad förening berättar att bokbussens besök var mycket uppskattat av deras medlemmar, med möjlighet till sagor på somaliska. Medlemmarna har frågat om det blir någon fortsättning.

Zeina Pano i Motala Kristna Förbund har pratat med några ungdomar som besökt bussen och som verkar ha uppskattat det. Zeina Pano menar att det är bra att bokbussen kommer ut till dem som inte har bilar eller har en funktionsnedsättning och svårt att ta sig till huvudbibliotek. Det är samtidigt viktigt att man återkommer till samma plats, att folk vet att det finns en plats att gå till.

Mostafa Nour i Somalilandföreningen bekräftar att medlemmar har besökt bussen, men har inte hört så många kommentarer om det.

Dek Abdi Elmi i Somaliska Kultur Aktivitetsföreningen berättar att barnen uppskattade att de fick pyssla. De har frågat efter bokbussen. Även de vuxna tyckte också att det var bra att bussen kom.

Personalens utvärdering

Några medarbetare har tyckt att det var otydligt vad de skulle göra på bussen. I efterhand kan vi konstatera att de borde ha fått mer information om vad som förväntades av dem och tid att förbereda sig.

Ju längre tiden har gått, desto mer oorganiserat har materialet till bokbussen blivit. Det kan bero att vi inte har packat ihop efter dagens slut på ett bra sätt. Man behöver städa emellan tillfällena. Någon måste ha ansvar för att allt fungerar inför nästa tillfälle. Samma gäller för böckerna. Vi borde ha funderat mer på och gett tid till arbetet bakom för att förbereda bokbussbesöken. Utlyftningen från bussen har dock fungerat bra.

En del av personalen har varit kritisk till att pysslet inte har hängt ihop med böcker. Det hade behövts teman som i vecka 45 då vi anknöt till barnboksveckan som fokuserade på Mamma Mu. Vi hade till exempel tipsfrågor med frågor om Mamma Mu-böckerna och priser i form av Mamma Mu-böcker.

Sagostunderna kunde ha behövt mer material (typ flanellografer) att arbeta med så att det inte enbart byggde på det lästa ordet.

Det behövs personal med olika språkkunskaper för att nå personer som ännu inte talar svenska.

Motala kommun

Motala bibliotek

Den digitala delen, det vill säga att visa tjänster etcetera, har inte fungerat som vi hoppats. Folk har inte varit intresserade och flera i personalen tycker att det känns svårt att "pracka på" besökarna information. Personalen förstår samtidigt behovet av att man som medborgare behöver kunna använda till exempel internet och vara delaktiga i samhället. Många har till exempel visat besökare var huvudbibliotekets och bokbussen info-sidor finns på facebook.

Vi upplever att vi har nått barn, men inte familjer. Vid första och sista tillfället kom det många familjer. Det kan bero på flera saker som att vi hade programpunkter som var intressanta, som Minecraft, att föreningar hade engagerat medlemmar och att vi informerat direkt till SFI-klasser.

Det har varit något större spridning i åldern på barnen på Väster jämfört med Ekön och Charlottenborg.

De boende i Ekön och Väster har nära till huvudbiblioteket, speciellt om man har bil, och är kanske därför inte lika intresserade av att besöka bussen.

Vi fick känslan av att det var för tidigt att besöka bostadsområden kl. 10.00 – 12.00 på förmiddagen som vi gjorde på Ekön. Det var en del barn och vuxna i gång så dags de två första tillfällena, men det kan ha berott på bra väder och på att föreningarnas medlemmar var uppmanade att komma. Det har inte varit mycket folk i rörelse på Väster heller före kl. 12.00.

Att stå vid en näridrottsplats, som vi har gjort på Ekön och vid Charlottenborg, är bra. Barn kommer dit för att spela och kan då även besöka oss. Att stå vid Östenssons på Väster har inneburit att vi har fler vuxna som går förbi, men just för att det är en matbutik så har de flesta fokus på att göra sina ärenden och sen åka eller gå hem. Vi har kunnat nå dem som inte verkar ha så bråttom och det gäller både barn, barnfamiljer och äldre.

Ett par bibliotekarier som har varit med på bokbussen har tyckt att det blev för mycket fokus på att barnen skulle få pyssla, snarare än att visa böcker eller locka till läsning. Andra i arbetsgruppen menar att pyssel har varit ett dragplåster och att man i samband med det har kunnat visa dem bokbussen och de möjligheter som finns där.

Det är inte många som spontant frågar efter de digitala möjligheter som vi har kunnat erbjuda, utan man måste vara aktiv och fråga om besökarna känner till dem och om man får visa.

Generellt har vi upptäckt att gäller att man bör ha social kompetens och både våga och vilja söka upp personer. En del har kommit självmant till bussen, framförallt barn, men många har vi fått fånga upp genom att gå fram och hälsa på dem och bjuda in till bussen.

Motala kommun

Motala bibliotek

Har vi marknadsfört bibliotekens tjänster?

Ja, till dem som har kommit in i bussen, både svenska och arabisktalande. Två barn tyckte att vi skulle skaffa in fler matematikböcker som de kan använda om de har pluggat allt de får av skolan. Vi rekommenderade dem att prata med skolbibliotekarien.

Har vi fått fler i målgruppen att komma till huvudbiblioteket?

Vi kan inte få fram svar på den frågan. På enkäten svarade nästan alla bokbussbesökare att de tänkte/ville besöka huvudbiblioteket. Dock har vi fått elva nya låntagare vilket inte var ett syfte, men dock en effekt.

Har vi gett teknikhjälp?

Det har inte varit någon efterfrågan av teknikhjälp. Vid tredje tillfället, när vi hade affischerat i områdena inför lördagen, var det en besökare som specifikt bad om teknikhjälp. Vi har även visat hur man reserverar böcker. Om man fortsätter att åka ut till områdena skulle man kunna låta folk få boka teknikhandledning på bussen.

Har vi erbjudit samhällsservice och kulturupplevelser?

Utan tvekan ja. Programmet har innehållit båda områdena. Livemusiken gav en annan uppmärksamhet, även om inte fler kom spontant.

Vad behöver vara med i form av teknik och material?

Vi har inte haft så mycket användning av tekniken, men det är för tidigt att svara på.

Vi anser att det har varit viktigt att ha med böcker på olika språk oavsett om de har blivit utlånade i den omfattningen vi hoppades eller ej.

Motala kommun

Motala bibliotek

Förslag till fortsättning

Utifrån höstens bokbussbesök anser vi att basnivån för teknik i bussen bör vara

- 2 arbetsdatorer till bibliotekarier
- Wi-fi
- Projektor, högtalare och storskärm
- 4-6 paddor så att man kan samla en grupp som får pröva på
- 1-2 publika internetdatorer
- Skanner
- Skrivare
- Kopiator
- Pekskärm i anslutning till disk så man lätt kan visa digitala resurser
- Självutlåningsautomat

Om man ska nå målgrupperna behöver man nog vara ute med bussen på lördagar eller fredag eftermiddag, till exempel kl. 12.30 – 16.00. Det kan behöva vara öppet till 17.00 om de som jobbar ska hinna komma till bussen. Det beror även på när på året man är ute med bokbussen och om det är mörkt ute eller ej. Möjligen kan det lika gärna vara en onsdag eller torsdag fram till 19 på kvällen. Kanske ska man utnyttja de turlösa onsdagseftermiddagar (varannan vecka). Vi skulle även behöva vara där varje vecka i en längre period för att få effekt.

Motala kommun

Motala bibliotek

Bilaga 1

Vecka 35 3 september

Linda HA Mazen M Percy T Lillemor

Ekön kl. 10.00 – 12.00	Aktivitet	Ansvarig
	Minecraft	Nemo Wasén och Elmar Wasén
10.30 och 11.30 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
Charlottenborg kl. 13.30 – 15.30	Aktivitet	Ansvarig
	Minecraft	Nemo Wasén och Elmar Wasén
14.00 och 15.00 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie

Vecka 37 17 september

Evelina O, Mazen M, Percy T eller Tomas A, Marie-Louise W och Lillemor EG

Ekön kl. 10.00 – 12.00	Aktivitet	Ansvarig
	Prova på graffiti!	Sofia Lycke och Julius Nord, Konsthallen
	Visa Press Reader	Mazen
10.30 och 11.30 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie

Motala kommun

Motala bibliotek

	ABF informerar och frågar	Marlene Karlsson, ABF
Charlottenborg kl. 13.30 – 15.30	Aktivitet	Ansvarig
	Prova på graffitil!	Sofia Lycke och Julius Nord, Konsthallen
	Visa Press Reader	Mazen
14.00 och 15.00 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
	ABF informerar och frågar	Marlene Karlsson, ABF

Vecka 39 1 oktober

Johanna H, Mazen M, Percy T, Marie-Lousie W, Birgitta HM och Lillemor EG

Ekön kl. 10.00 – 12.00	Aktivitet	Ansvarig
	E-medborgarvecka och dyslexivecka v 40	
	Kommunens e-tjänster	Sussie Slotter, Motala kommun (bussen)
	Möt dina politiker	KF:s Presidium/Elias Georges (tältet)
	Gör monsterbokmärken	Mari-Louise W
10.30 och 11.30 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
Charlottenborg kl. 13.30 – 15.30	Aktivitet	Ansvarig

Motala kommun

Motala bibliotek

	E-medborgarvecka och dyslexivecka v 40	
	Kommunens e-tjänster	Sussie Slotter, Motala kommun
	Möt dina politiker	Bildningsnämnden /Niclas Rudberg
	Gör monsterbokmärken	Mari-Louise W
14.00 och 15.00 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie

Vecka 41 15 oktober

Marie W, Mazen M, Tomas, Marie-Louise och Lillemor

Ekön kl. 10.00 – 12.00	Aktivitet	Ansvarig
	Konsumentrådgivning	Kerstin Bengtsson
	Pyssel med kottar och Mamma Mu tipspromenad	Mari-Louise Wammar
10.30 och 11.30 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
Charlottenborg kl. 13.30 – 15.30	Aktivitet	Ansvarig
	Konsumentrådgivning	Kerstin Bengtsson
	Pyssel med kottar och Mamma Mu tipspromenad	Mari-Louise Wammar

Motala kommun

Motala bibliotek

14.00 och 15.00 i 25-30 minuter	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
---------------------------------	----------------------------	---

Vecka 43 29 oktober

Jonatan, Mazen, Percy och Lillemor

Väster kl. 11.00 – 14.00	Aktivitet	Ansvarig
	Internationella veckan	
	Tipspromenad för barn om olika länder	
	(Pyssel för barn)	
	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie

Vecka 45 12 november

Linda, Mazen, Percy, Marie-Louise och Lillemor

Väster kl. 11.00 – 14.00	Aktivitet	Ansvarig
	Mamma mu - tipspromenad	Linda HA
	Mamma Mu-pyssel?	
	Kommunens e-tjänster	Sussie Slotter, Motala kommun
	Konsumentrådgivning	Kerstin Bengtsson

Motala kommun

Motala bibliotek

	Mamma Mu-sagor på olika språk med bilder	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie
	ABF informerar och frågar	Marlene Karlsson, ABF
	Svenska kyrkan informerar	Maria Lidberg

Vecka 47 26 november

Isabell, Mazen, Tomas och Lillemor

Väster kl. 11.00 – 14.00	Aktivitet	Ansvarig
	Läsvågenveckla – att möta något nytt	
	Möt dina politiker	Socialnämnden/Anne-Lie Liljedahl
	Minecraft	Nemo Wasén och Elmar Wasén
	Barnvisor och Disneymusik	Jacob Hermansson och vänner
	Sagostunder på olika språk	Mazen Mohamad, Mona Ahmed och tjänstgörande bibliotekarie

Att göra varje gång

Värva nya låntagare

Visa Götawebben

Erbjuda teknikhjälp, datorplats och skrivare/skanner/kopiator

Erbjuda olika medier till utlåning

Motala kommun

Motala bibliotek

Bilaga 2

Utlånade media	03-sep	17-sep	01-okt	15-okt	29-okt	12-nov	26-nov
Ara - swe lexikon	2						
Barnfilm					3		
Bilderbok					15	1	
Bilderbok arabiska	3						4
Bilderbok somaliska	5	3	4				
Bilderbok tigrinja					1		
Fakta barn	4	1				3	
Fakta barn	3						2
Fakta vux	1	1	1	3		2	
Fakta vux arabiska	1						
Fakta vux arabiska	4						1
Fakta vux somaliska	1	1					
Ljudbok barn		1					
Ljudbok vux						1	3
Okänt hyllsignum		1					
Serier barn			1				
Skön 6-9 år	5	4	2		1	9	9
Skön 7-9 år arabiska			1				
Skön 9-12 år	1	2				3	1
Skön barn somaliska	1						
Skön barn syriska	1						
Skön ungdom	1						
Skön vux	10	2	7	5		2	
Skön vux eng						1	
Storstil	1	3					
SVA på arabiska	2						
SVA på somaliska	2		2				
Svenska som andra språk	1	1	1	1			
Talbok barn		1					
Tidskrift barn		3	2				1
Tidskrift vux		1	1		1	1	
Tv-spel	5		1	1		1	
Summa:	54	25	23	10	21	24	21